

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Urban Westerlind
010-22 33 370

urban.westerlind@lansstyrelsen.se

YTTRANDE

1 (3)

2015-10-21

Dnr: 511-4183-15

Miljö- och energidepartementet
m.registrator@regeringskansliet.se

M2015/2406/R

Synpunkter på Naturvårdsverkets underlag för genomförande av EU-förordning om invasiva främmande arter

Sammanfattning

Länsstyrelsen anser att det är viktigt att begreppet växter används på ett konsekvent sätt i miljöbalken.

Länsstyrelsen anser att länsstyrelsen är en lämplig myndighet för att ha ansvar för övervakning och samordning, samt även tidskrävande utrotningsprojekt som inte är akuta, men inte för akuta insatser och praktiska åtgärder.

Länsstyrelsen anser att det även kan vara värt att påpeka att det vid såväl övervakning och samordning som inventering och praktiska åtgärder krävs ett budgettillskott som står i proportion till de åtgärder som ska utföras.

Författningsförslag

Naturvårdsverket föreslår att 29 kap. 12 § miljöbalken ändras genom att stycket *svampar eller mikroorganismer som introduceras utanför sitt naturliga utbredningsområde* skjuts in i första meningen. Paragrafen hänvisar idag till *djur, växter och produkter som utvunnits av djur eller växter*. Det här skapar förvirring.

Miljöbalken, artskyddsförordningen och EU-förordningen om invasiva främmande arter delar in organismerna på olika sätt. Miljöbalken talar om djur och växter. Artskyddsförordningen talar om djur, kärlväxter, mossor, lavar, svampar och alger. EU-förordningen talar om djur, växter, svampar och mikroorganismer.

Miljöbalkens begrepp växter innefattar även svampar, alger och lavar. Det är en äldre definition av växter som lever kvar, antagligen som en kvarleva från naturvårdslagen. Ändras författningstexten enligt Naturvårdsverkets förslag ges intrycket att svamp inte ingår i miljöbalkens begrepp växter, och att det då inte skulle gå att beslagta fridlysta svampar som varit föremål för brott enligt 29 kap. 2 b § (artskyddsbrott). Om inte begreppet växter används på ett konsekvent sätt i miljöbalken går det även att göra tolkningen att balkens kapitel 8 inte innefattar svampar och att artskyddsförordningen som en följd av detta saknar lagligt stöd till fridlysningen av svampar.

Länsstyrelsen föreslår att första meningen i 29 kap. 12 § miljöbalken ändras till lydelsen: *Organismer*, produkter som utvunnits av *organismer*, utbrutet material vid täktverksamhet, kemiska produkter, biotekniska organismer eller varor innehållande kemiska produkter eller genetiskt modifierade organismer eller

2015-10-21

Dnr: 511-4183-15

produkter som innehåller eller består av genetiskt modifierade organismer, vilka har varit föremål för brott enligt 1, 2, 2 b, 3, 4, 5, 6 eller 8 § får förklaras förverkade, om det inte är uppenbart oskäligt.

Ansvarsfördelning

Praktiska och akuta åtgärder

Naturvårdsverkets föreslår att länsstyrelsen ska vara ansvarig myndighet för praktiska åtgärder i samband med utrotning.

Omfattningen av de praktiska åtgärder som kan bli aktuella i samband med en eventuell utrotning är svår att överblicka. Det kan handla om allt från att avliva ett ensamt djur till att utrota en mycket stor och spridd förekomst av en invasiv art. I många fall finns det ingen utprövad, fungerande och effektiv metod för utrotning. I nuläget har inte Länsstyrelsen någon större erfarenhet av den typen av insatser och har inte heller de fältpersonalresurser som krävs. Jakt på mink förekommer regelbundet i länet men i övrigt finns begränsad erfarenhet av utrotningsplaner och konkreta utrotningsåtgärder i länet. Det kan vara mycket stor skillnad på hur arbetet ska utföras i vattenmiljöer respektive på land och vilka kompetenser som krävs för detta.

Länsstyrelsen anser att länsstyrelsen är en lämplig myndighet för att ha ansvar för övervakning och samordning, samt möjligen tidskrävande utrotningsprojekt som inte är akuta. För akuta insatser och praktiska åtgärder är det lämpligare att ansvaret läggs på myndigheter som har mer fältpersonal, t.ex. kommuner, Skogsstyrelsen eller Kustbevakningen beroende på vilka miljöer som berörs. Akuta åtgärder skulle även kunna hanteras inom ordinarie krishanteringssystem och i så fall har länsstyrelsen en samordningsroll.

En förutsättning för att utrotningsarbeten ska lyckas över huvud taget är att ekonomiska resurser som står i proportion till de åtgärder som bedöms vara rimliga att utföra tillgängliggörs.

Omhändertagande och avlivande av sällskapsdjur

Naturvårdsverkets föreslår att länsstyrelserna ges bemyndigande att ta emot och avliva sällskapsdjur som är invasiva främmande arter.

I dagsläget har länsstyrelserna inte beredskap för att ta emot och avliva sällskapsdjur. Om man drar en parallell till djurskyddsärenden där djur omhändertas är det Polismyndighetens uppgift att praktiskt verkställa beslutet, alltså transportera, låta veterinärundersöka och sedan ansvara för de omhändertagna djurens skötsel. Av den anledningen bör därför uppgiften att ta emot och avliva sällskapsdjur även när det gäller sällskapsdjur som är invasiva främmande arter lämpligen ligga på Polismyndigheten, som redan i dagsläget har framtagna rutiner och kontaktnät för att hantera djur.

2015-10-21

Dnr: 511-4183-15

Beslut i detta ärende har fattats av landshövding Peter Egardt efter föredragning av naturvårdshandläggare Urban Westerlind. I utformningen av yttrandet har deltagit chefen för miljöskydds enheten Tomas Waara, chefen för veterinärenheten Kristina Jansson och chefen för naturmiljö enheten Lennart Nordvarg.

Peter Egardt

Urban Westerlind

Kopia

lina.oskarsson@regeringskansliet.se